

Η ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τοῦ Καθηγητοῦ κ. GEORGES LANGROD, Συμβούλου τοῦ Ο.Ο.Σ.Α.

Εἰς τὴν Αἴθουσαν τελετῶν τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, τὸ Σάββατον, 16ην Ἀπριλίου 1966, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Διοικητικῆς Ὁργανώσεως τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἐδόθη διάλεξις τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Λάγκροντ σχετικῆ πρὸς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἐν Ἑλλάδι. Κατωτέρω παρατίθεται σχετικὴ περίληψις αὐτῆς.

1. Ὁ ρόλος τοῦ ξένου ἐμπειρογνώμονος εἰς μίαν χώραν ὡς ἡ Ἑλλάς συνίσταται κυρίως εἰς τὴν διάγνωσιν, ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν προσφάτων ἐξελίξεων, τῆς παρουσίας καταστάσεως εἰς δεδομένον τομέα καὶ τὴν ὑποβολήν, ἐν πάσῃ ἐπιχειρηματικῇ προτάσει πρὸς θεραπείαν αὐτῆς. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁμοῦ ἀπόκειται νὰ ἀποδεχθῆ ἢ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν προτεινομένην θεραπείαν καὶ λάβῃ τὰ ὑποδεικνύόμενα μέτρα.

2. Ἡ διάγνωσις τῶν μετακληθέντων ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Διοικητικῆς Ὁργανώσεως ξένων Εἰδικῶν ἐπὶ θεμάτων τῆς δημοσίας διοικήσεως εἶναι μᾶλλον ἀπαισιόδοξος. Εἶναι, ἐν τούτοις, ἀπαραίτητον νὰ γίνῃ εὐρέως γνωστή, μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ χώρα δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἀναλάβῃ τὸν σχετικὸν ἀγῶνα. Διότι περὶ ἀγῶνος πρόκειται.

3. Οὐδεὶς ἐν Ἑλλάδι πιστεύει ὅτι ἡ ἐλληνικὴ δημοσία διοίκησις λειτουργεῖ κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικόν. Οὐδεὶς ὑπεραμύνεται τοῦ status quo. Ἄλλ' ὁμοῦ παρὰ τὰς κατὰ καιροὺς γενομένας αὐστηρὰς προειδοποιήσεις περὶ τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἐγκυμονεῖ ἡ παροῦσα κατάστασις, τίποτε ἐν τούτοις δὲν κατόρθωσε νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν παρατηρουμένην καὶ σήμερον ἀκόμη ἀδράνειαν. Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὰς ἐκπονηθείσας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μελέτας διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν οὐδεμία ἐδόθη συνέχεια, μετὰ ἀποτέλεσμα ἡ δημοσία διοίκησις νὰ μὴ εἶναι ἱκανὴ νὰ προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν τὴν ἔλιτε τῆς νέας γενεᾶς καὶ παρὰ τὴν καλὴν θέλησιν πολλῶν ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων κρατικῶν λειτουργῶν νὰ ἀδυνατῆ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ πολυσύνθετον ἔργον τῆς. Ἄν δὲ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης, διαθέτει δυσαναλόγως μεγάλο μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν δημοσίαν διοίκησιν, εὐκόλον νὰ ἀντιληφθῆ τις ὅτι ἡ διοικητικὴ μεταρρύθμισις, ὅσονδήποτε δαπανηρὰ καὶ ἂν εἶναι βραχυπροθέσμως, θὰ ἐπιφέρει μακροπροθέσμως σημαντικὰς οἰκονομίας.

4. Ἡ ἀπαισιόδοξος διάγνωσις τῶν ξένων εἰδικῶν καὶ ἡ ἐκφρασθεῖσα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πραγματοποιηθείσης κατὰ τὰς προσφάτους ἡμέρας συσκέψεως, ἄποψις τοῦ Καθηγητοῦ κ. Βεγλερῆ ὅτι εἰς τὴν ἑλληνικὴν δημοσίαν διοίκησιν δὲν ἔλλειπει ἡ ἀπαραίτητος τάξις ἡγετικῶν στελεχῶν, δὲν συνιστοῦν καταδίκην τῆς ἑλληνικῆς δημοσίας διοικήσεως ἐν τῷ συνόλω τῆς. Καταδικαστέα εἶναι ἡ παρατηρουμένη γενικῶς παθητικὴ στάσις ἔναντι τῶν ἀτελειῶν τοῦ διοικητικοῦ συστήματος, ἐνῶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρωτίστως χρειάζεται εἶναι τόλμη, συναίσθησις εὐθύνης, καὶ πρωτοβουλία εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν προβλημάτων τῆς δημοσίας διοικήσεως, ἐν ᾧ μάλιστα τῶν δεσμευτικῶν προθεσμιῶν διὰ τὴν ἔνταξιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα. Ἄλλ' εἶναι καταφανές ὅτι ἂν ἡ μορφή καὶ ἡ φύσις τῶν λειτουργιῶν, τὰς ὁποίας θὰ κληθῆ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ Κράτος κατὰ τῷ 1974, τῷ 1985 καὶ τῷ ἔτει 2000 δὲν θὰ ἀποτελέσουν **ἀπὸ τοῦδε** ἀντικείμενον συστηματικῆς μελέτης, καταδικάζεται ἡ Ἑλλάς εἰς μειονεκτικὴν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης θέσιν καὶ ἐκτίθεται αὕτη εἰς τὸν κίνδυνον νὰ ἀπολέσῃ τὴν μάχην τῆς προόδου.

5. Δὲν ἀρκεῖ, διὰ νὰ προχωρήσῃ ἡ χώρα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Ἀναδιοργανώσεως ἢ κατάρτισις μεγαλοπρόνων σχεδίων, ἂν, ὡς παρατηρήθη πλειστάκις, τὰ λαμβανόμενα νομοθετικὰ μέτρα παραμένουν ἀνεφάρμοστα ἢ καταστρατηγῶνται ἐν τῇ πράξει. Τὰ νομοθετικὰ κείμενα δὲν ὠφελοῦν ἂν δὲν ὑπάρχουν τὰ ὄργανα, οἱ φορεῖς τῆς ἀναδιοργανώσεως καὶ ἡ ἀγωνιστικὴ διάθεσις.

6. Ἡ Ἑλληνικὴ δημοσία διοίκησις, παρουσιάζει καὶ σήμερον ἀκόμη, τὸ φαινόμενον τῆς πλήρους στεγανότητος τῶν συνιστώμενων αὐτὴν μερῶν, πρᾶγμα τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις περὶ ὀρθολογικῆς ὀργανώσεως τῆς δημοσίας διοικήσεως. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ ἐπιβολὴ ἐπειγόντων διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν εἰς τὸν τομέα τοῦτον.

7. Ἡ ἐπιτυχία τῆς προσπαθείας διὰ τὴν διοικητικὴν ἀναδιοργάνωσιν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ θάρρος καὶ τὸν ρεαλισμὸν τὸν ὅποιον θὰ ἐπιδείξουν οἱ ἀρμόδιοι εἰς τὴν λήψιν τῶν σχετικῶν μέτρων. Χρειάζεται ὅμως ἐπίσης καὶ ἡ καθολικὴ θεώρησις καὶ ἐνιαία ἀντιμετώπισις τοῦ διοικητικοῦ προβλήματος, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἐκάστοτε λαμβανόμενα μέτρα νὰ ἀποτελοῦν τμήματα γενικῆς πολιτικῆς, ἢ ὅποια δὲν παύει νὰ εἶναι ἐλαστικὴ ἂν δὲν στερεῖται τοῦ ἀπαραίτου θεωρητικοῦ ὑποβάθρου.

8. Ἀπόλυτος προτεραιότης εἰς τὴν διοικητικὴν μεταρρύθμισιν πρέπει νὰ δοθῆ εἰς τὸν παράγοντα **ἀνθρώπων**. Ἡ διοικητικὴ, ἐν ἄλλοις λόγοις, μεταρρύθμισις πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν δημιουργίαν μιᾶς τάξεως ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς διοικήσεως, ἢ ὅποια, διαθέτουσα τὸ ἀπαραίτητον ὑπόβαθρον τῶν ἀπαιτουμένων, ἐν ᾧ τῶν εὐδυνῶν τοῦ συγχρόνου Κράτους γνώσεων καὶ ἐμπειρίας καὶ ἐμφορουμένη ὑπὸ τοῦ καταλλήλου δημιουργικοῦ πνεύματος, θὰ δώσῃ τὴν ὄψησιν διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῶν διοικητικῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν θεσμῶν τῆς χώρας. Εἶναι δὲ καταφανές ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον παραγνοῶνται ἡ φύσις καὶ ἡ ἔκτασις καὶ ὑποτιμᾶται ἡ σημασία τοῦ διοικητικοῦ λειτουργήματος.

9. Εἰς ἀπάσας τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἄλλ' εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλίαν καὶ Γερμανίαν εἰδικώτερον, ἡ δημιουργία ἡγετικῆς τάξεως διυπουργι-

κῶν ὑπαλλήλων ἀπετέλεσε τὴν ἀπαρχὴν τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀντιθέτως, αἱ θέσεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου των, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς διοικητικῆς πυραμίδος, ἔχουν ἀντιθέτως ἀφαιρεθῆ τῆς ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας, μὲ ἀποτέλεσμα οἱ ἄριστοι τῶν ὑπαλλήλων νὰ στεροῦνται ἐν τῇ οὐσίᾳ ἱκανοποιητικῶν προοπτικῶν ἐξελίξεως καὶ νὰ χάνονται μέσα εἰς τὸ πλῆθος τῆς Α' Κατηγορίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, τὸ 40% τῆς δημοσίας ὑπαλληλίας.

10. Πέραν τῶν διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλεται νὰ γίνουν διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἡ δημοσία διοίκησις ἀπὸ τὸ τέλμα εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκεται, πρέπει ἐπίσης νὰ ληφθοῦν τὰ ἀπαραίτητα μέτρα πρὸς ἐκσυγχρονισμόν τῶν μεθόδων διοικήσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ δὴ τοῦ τμήματος ἐκείνου τοῦ προσωπικοῦ ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ πρέπει νὰ στελεχωθοῦν τὰ ἀνώτατα κλιμάκια τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας. Εἰδικώτερον, χρειάζεται νὰ ἐπανεξετασθοῦν αἱ μέθοδοι ἐπιλογῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τὸ πρόβλημα τῆς καταλλήλου ἀξιοποιήσεως τούτων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

11. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ γίνῃ συνείδησις, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ προσέλκυσις πρὸς τὴν δημοσίαν διοίκησιν τῆς élite τῆς νέας γενεᾶς, νέων δηλαδὴ μὲ ἱκανότητα, μὲ μόρφωσιν, μὲ ἦθος καὶ δημιουργικὸν πνεῦμα, τοὺς ὁποίους διαθέτει ἡ Ἑλλάς. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ ἐξαρθῆ ὅλως ἰδιαιτέρως ὁ ῥόλος, τὸν ὅποιον καλοῦνται νὰ παίξουν τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν τῶν νέων, καὶ τὴν προετοιμασίαν τούτων διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν λειτούργημα.